

הכנסת

הוועדה לענייני ביקורת המדינה

סימוכין: 04342717
ירושלים, ד' בכסלו, התשע"ח
22 נובמבר 2017

סיכום דיון

מיום רביעי ד' בכסלו, התשע"ח, 22 בנובמבר 2017 בנושא:

כשלים וגרירת רגליים של רשויות המדינה ביישום חוק הקבורה האזרחית - דוח מבקר המדינה 67ב – הבטחת זכות אזרחי המדינה לקבורה אזרחית

- הוועדה שמעה את דבריה של גבי' ליאורה שמעוני מנהלת החטיבה לביקורת תחומי חברה ורווחה במשרד מבקר המדינה על כך שמשנת 1996 בה נחקק חוק הקבורה האזרחית ישנה גרירת רגלים של רשויות המדינה לקידום הטיפול בנושא הקבורה האזרחית. גבי' שמעוני ציינה כי בהחלטה משנת 2000 נקבע כי בכל בית עלמין חדש יוקצה שטח לקבורה אזרחית ורק בשנת 2006 החליטו לאשר את התמ"א כאשר ההחלטה על יישום התמ"א התקבלה בשנת 2014 ורק בשנת 2015 הנושא הועבר לאישור הממשלה.
- הוועדה שמעה את דבריו של מר עודד פלוס, מנכ"ל המשרד לשירותי דת על כך שאין אדם המעוניין להיקבר בקבורה אזרחית ולא נמצא לו פתרון. מר פלוס ציין כי המשרד לשירותי דת הצליח להוביל את חברות קדישא לקו חשיבה מרוכך המאפשר לערוך טקס קבורה קצת שונה ואפילו להיקבר בארון קבורה. מר פלוס ציין כי בית העלמין בגבעת ברנר יורחב בעתיד הקרוב. מר פלוס עדכן כי המשרד לשירותי דת מתקצב 10 מיליון ₪ בשנה לשיפור חזות כלל בתי העלמין בישראל ובזמן הקרוב המשרד צפוי להעביר כ-14 מיליון ₪ לצורך הקבורה האזרחית. מר פלוס הוסיף כי בישראל קיימים 22 אתרים שהם בתי עלמין אזרחיים או חלקות אזרחיות בתוך בית עלמין יהודי. מר פלוס הדגיש כי עמותות המנסות להקים בתי עלמין אזרחיים נתקלות בקושי כלכלי רב בשל העלות הגבוהה לבניית המבנים לקבורה, על כן המשרד פעל לחבר בין עמותות לבין חברות קדישא על מנת ששלב הבנייה וההקמה ייעשה באמצעות חברות קדישא והעמותות יבצעו את העבודות השוטפות. מר פלוס הוסיף כי באזור בית העלמין האזורי בחיפה - תל רגב מוקצה שטח של 50 דונם לקבורה אזרחית, ובקרוב יחלו פעולות לבניית 2,100 מקומות קבורה.
- הוועדה שמעה את דבריו של מר אריאל מזוז מנהל אגף עסקות ברשות מקרקעי ישראל (רמ"י) על כך שתהליך הקצאת קרקע לבית עלמין מתחיל כבקשה מרשות מקומית. מר מזוז ציין שבשנים האחרונות נעשתה עבודה משמעותית, יסודית וארוכה להקצאת שטח לבתי עלמין כלליים ואזרחיים אשר אושרה ברובה אולם מנהל רשות מקרקעי ישראל ביקש אישור של ועדת מנכ"לים שהוקמה לצורך הנושא ואישור זה עדיין לא התקבל. לדברי מנכ"ל המשרד לשירותי דת, ועדת המנכ"לים לא הסכימה לחתום כיוון שלא היו הסכמות בין כל הגורמים. מר מזוז הוסיף כי במהלך 7 השנים האחרונות טופלו 37 בקשות להקצאת שטח עבור בתי עלמין כלליים.

הכנסת

הוועדה לענייני ביקורת המדינה

- מנכ"ל המשרד לשירותי דת מר עודד פלוס עדכן כי ישוחח עם מנכ"ל רמ"י לקידום התוכנית המעוכבת ולהשגת הסכמות בוועדת המנכ"לים.
- הוועדה שמעה את דבריה של עו"ד אורלי ארז לחובסקי מהתנועה הרפורמית המייצגת את עמותת מנוחה נכונה על כך שלא ניתן לצפות שעמותות החסרות חוסן כלכלי יקימו בתי עלמין אזרחיים כיוון שמדובר בעלות הנאמדות בעשרות מיליוני ₪. עו"ד ארז לחובסקי ציינה כי המדינה חייבת לממן את עלות הקמת בתי העלמין האזרחיים.
- הוועדה שמעה את דבריה של גב' אורית מסמי סמנכ"לית פורום מנהלי חברות קדישא על כך שחברת קדישא לא יכולה לאפשר לאדם אחר לנהל טקס בחלקה יהודית אך יחד עם זאת חברות קדישא קשובות לבקשות שונות מהציבור בהקשר לטקס הקבורה. גב' מסמי ציינה כי חברות קדישא בעד הקמת בתי עלמין אזרחיים ומכירות בצורך האנושי החשוב. גב' מסמי הדגישה כי הכספים שנגבים מהציבור משמשים לפיתוח בתי העלמין כאשר לא מדובר בפעילות רווחית בשל הוצאות הפיתוח וההוצאות השוטפות הגבוהות.
- הוועדה שמעה את דבריו של מר עדי ארבל מנהל פרויקטים במכון לאסטרטגיה ציונית על כך שקבורה אזרחית היא סוגיה פתירה ואין לגביה מחלוקת משמעותית בהשוואה לסוגיות אחרות כגון נישואים גירושין גיור וכו'. מר ארבל ציין כי קצב הטיפול בנושא הינו איטי אולם, מאז הצעת החוק שביקשה להעביר את הקבורה האזרחית למשרד הפנים חלה התקדמות מסוימת.
- הוועדה שמעה את דבריה של גב' נירית ויטמן צ'ליק יועצת במנהל התכנון על כך שהמנהל דורש הקצאה של 10% לכל בקשה חדשה להקמת בית עלמין.
- הוועדה שמעה את דבריו של מר יובל טלר מאגף התקציבים שבמשרד האוצר על כך שהמשרד לשירותי דת הביע צורך לתיקצוב הקבורה אזרחית בשל הצורך הגובר לקבורה זו. מר טלר ציין כי ההנהלה הנוכחית של המשרד לשירותי דת החליטה לקדם את הנושא על חשבון נושאים אחרים בהשוואה להנהלות קודמות של המשרד לשירותי דת. מר טלר הדגיש כי בסיכום התקציבי האחרון הוקצו כ-14 מיליון ₪ כתקציב תוספתי לנושא הקבורה האזרחית לצורך טיפול ראשוני.
- הוועדה סבורה כי המשרד לשירותי דת פועל לטיפול נושא הקבורה האזרחית אולם יחד עם זאת הנושא עדיין לא מקודם באופן מספק לפתרון הבעיה.
- הוועדה מבקשת לקבל עדכון לגבי החסם בין רשות מקרקעי ישראל לבין המשרד לשירותי דת.
- הוועדה מבקשת לקבל התייחסות ממשרד האוצר ומהמשרד לשירותי דת בנושא סיוע תקציבי לעמותות חדשות בהקשר להקמת בתי עלמין אזרחיים.
- הוועדה מבקשת לקבל את המלצות ועדת המנכ"לים בנושא הקבורה האזרחית.
- הוועדה תקיים ישיבה נוספת בעניין.